

กลวิธีการปกปิดความผิดต่อบุคคลอื่น

The strategies of fault concealment from others

พาขวัญ ลั่นนาวา¹

Pakhwan Lannava

ปณันดา เลอเลิศยุติธรรม²

Pananda Lerlertyuttitham

Abstract

This research aimed to analyze the strategies of fault concealment from others and the relationship between the strategies of fault concealment and educational levels of strategy users. The data were collected through a discourse completion test (DCT) completed by 120 respondents selected using purposive sampling based on their educational levels. They were classified into 5 levels: primary education, secondary education, bachelor's degree, master's degree and doctoral degree, respectively. The data, analyzed by means of percentage, revealed 16 strategies of fault concealment from others: giving reasons, refusing, asking questions, accusing, avoiding discussion, expressing

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาภาษาศาสตร์ประยุกต์ ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

M.A. Student in Applied Linguistics, Department of Linguistics, Faculty of Humanities, Kasetsart University

²ดร. สาขาวิชาภาษาศาสตร์ประยุกต์ ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
Ph.D., Department of Linguistics, Faculty of Humanities, Kasetsart University

dissatisfaction, referring to witnesses, diverting, offering an alternative, trying to show responsibility, advising, praising, requesting, giving answer, taunting and showing politeness. Educational levels were found to influence the selection of strategies of fault concealment. People with lower educational levels used a larger number of strategies of fault concealment than those with higher educational levels.

Keywords: Strategies, fault concealment

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์กลวิธีการปกปิดความผิดของผู้ปกปิดความผิดต่อบุคคลอื่นและมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีการปกปิดความผิดกับระดับการศึกษาของผู้ปกปิดความผิด โดยใช้เครื่องมือในการวิจัย คือแบบสอบถามชนิดเติมเต็มบทสนทนา (DCT) ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกลวิธีการปกปิดความผิดกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 120 คน โดยกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยได้คัดเลือกจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากบุคคลทั่วไปที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ของตัวแปรที่กำหนดไว้ ได้แก่ ระดับการศึกษาของผู้ปกปิดความผิด สามารถแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 5 ประเภท ประกอบด้วย ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับปริญญาตรี ระดับปริญญาโท และระดับปริญญาเอก จากนั้นจึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์หา กลวิธีการปกปิดความผิดของ ผู้ปกปิดความผิดต่อบุคคลอื่นและวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีการปกปิดความผิดกับระดับการศึกษาของผู้ปกปิดความผิดสำหรับสถิติที่ใช้วิเคราะห์ในงานวิจัยนี้ คือค่าร้อยละ

ผลการศึกษาพบว่ากลวิธีการปกปิดความผิดต่อบุคคลอื่นมีหลากหลายกลวิธี ซึ่งในงานวิจัยนี้พบจำนวนทั้งสิ้น 16 กลวิธี ได้แก่ การให้เหตุผล การปฏิเสธ การตั้งคำถาม การกล่าวโทษสิ่งอื่น การเลี่ยงการสนทนา การแสดงความไม่พอใจ การอ้างพยานบุคคล

การเบี่ยงเบนความสนใจ การเสนอทางเลือกอื่น การพยายามแสดงความรับผิดชอบ การแนะนำ การยกย่อง การขอร้อง การตอบตกลง การประชดประชัน และการแสดงความรู้สึก ในกรณีของความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีการปกปิดความผิดกับระดับการศึกษาของผู้ปกปิดความผิดนั้น พบว่าตัวแปรระดับการศึกษามีอิทธิพลต่อ การเลือกใช้กลวิธีการปกปิดความผิด กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าจะใช้จำนวนกลวิธีการปกปิดความผิดหลากหลายกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าเพื่อกล่าวปกปิดความผิด

คำสำคัญ: กลวิธี การปกปิดความผิด

บทนำ

เนื่องจากมนุษย์จัดเป็นสัตว์สังคมที่ต้องอยู่รวมกันเป็นกลุ่มใหญ่ ต้องดำเนินชีวิตพึ่งพาอาศัยเกี่ยวพันซึ่งกันและกัน เพื่อให้ความสัมพันธ์ระหว่างกันเป็นไปอย่างราบรื่น ภาษานับเป็นเครื่องมือสื่อสารที่สำคัญยิ่งของมนุษย์ เนื่องจากภาษาเป็นสื่อกลางที่ช่วยให้มนุษย์สามารถติดต่อสื่อสารถึงกันได้ สามารถถ่ายทอดความเข้าใจ ความรู้สึกนึกคิด ความรู้ ความจริงให้บุคคลอื่นได้รับรู้ ตลอดจนภาษายังสามารถใช้ในการปกปิดความผิดบางประการที่เกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อตนเองและบุคคลอื่น พฤติกรรมการปกปิดความผิดของมนุษย์นั้นมีปรากฏให้เห็นอยู่ทั่วไป ตั้งแต่การปกปิดในความผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ จนกระทั่งถึงการปกปิดความผิดในเรื่องที่ร้ายแรง การปกปิดความผิดของบุคคลนั้น ผู้ปกปิดความผิดสามารถปกปิดความผิดทั้งหมดหรือปกปิดความผิดเพียงบางส่วนก็ได้ ขึ้นอยู่กับระดับความรุนแรงของความผิดในสถานการณ์นั้น ๆ

สำหรับในสังคมไทย พฤติกรรมการปกปิดความผิดสามารถเกิดขึ้นกับบุคคลทุกเพศ ทุกวัย ทุกสาขาอาชีพและทุกระดับการศึกษา เช่น ลูกปกปิดความผิดพ่อแม่ ลูกศิษย์ปกปิดความผิด ครูบาอาจารย์ คนรักปกปิดความผิดคนรัก สามียปกปิดความผิดภรรยา โจรปกปิดความผิดตำรวจ นักการเมืองปกปิดความผิดประชาชน แม่ค้าปกปิดความผิดลูกค้า เป็นต้น เนื่องจากสิ่งที่ปกปิดถือเป็นความผิด ดังนั้นการกล่าวถ้อยคำ

ที่สื่อการกระทำทางเจตนาหรือที่เรียกว่า วัจนกรรม ให้บุคคลอื่นรับทราบในความผิดที่เกิดขึ้น อาจส่งผลกระทบต่อในด้านลบได้ กล่าวคือ อาจทำให้ภาพลักษณ์ของผู้พูดดูแย่ลง ผู้ฟังอาจเสียใจ ผิดหวังหรือรู้สึกโกรธผู้พูด ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์อันดี สร้างความขัดแย้งระหว่างกันและทำให้เกิดความเสื่อมเสียชื่อเสียงทั้งต่อตัวผู้พูด ผู้ฟัง และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์การกระทำผิด ดังนั้นเพื่อหลีกเลี่ยงการกล่าว ยอมรับการกระทำผิดหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานการณ์การกระทำผิด ตลอดจนเพื่อคงไว้ซึ่งสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างกันและเพื่อรักษาหน้าของผู้พูดและผู้ฟังไว้ สำหรับเรื่องนี้ Goffman (1955) ได้กล่าวว่า “หน้า” จัดว่าเป็นภาพลักษณ์ของผู้พูดที่เป็นที่ประจักษ์ต่อสาธารณะและเป็นความต้องการเบื้องต้นที่มนุษย์ทุกคนประสงค์ที่จะมี ทำให้ดีขึ้น รักษาไว้และไม่ต้องการให้สูญหายไป นอกจากนี้ การรักษาหน้าสามารถกระทำได้กับทั้งหน้าตนเองและผู้อื่น (Goffman, 1955, p. 218)

ดังนั้น หน้า จึงมีความสำคัญมากในการรักษาภาพลักษณ์สาธารณะ (public self-image) ซึ่งผู้พูดจำเป็นต้องมีกลวิธีบางอย่างเพื่อรักษาหน้าทั้งของตนเองและผู้ฟังเอาไว้ เช่นเดียวกับแนวคิดของ Brown and Levinson (1978, 1987) ที่ได้กล่าวถึงแนวคิดเรื่อง หน้า ซึ่งในที่นี้ หมายถึง ความรู้สึกเกี่ยวกับภาพลักษณ์ คุณค่า หรือศักดิ์ศรีของตนเอง เป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ทุกคนที่จะรักษาไว้และไม่ต้องการให้ใครมาละเมิด แนวคิดเรื่องหน้าประกอบด้วยสองส่วน ได้แก่ หน้าด้านบวกและหน้าด้านลบ ซึ่งหน้าด้านบวก คือความต้องการพื้นฐานที่จะให้ผู้อื่นชื่นชมคุณสมบัตินั้นและเป็นที่ยอมรับของสมาชิกในสังคม และหน้าด้านลบ คือความต้องการพื้นฐานที่จะไม่ถูกผู้ใดรบกวนหรือลิดรอนสิทธิ ตลอดจนขัดขวางเสรีภาพการกระทำของตน ในการสนทนาจึงมี การปฏิบัติตามหลักการในการให้ความร่วมมือโดยการพยายามที่จะปกป้องหน้าของกันและกันไว้ ด้วยเหตุนี้ การใช้วัจนกรรมอ้อมในการสื่อสารกับบุคคลอื่นในสถานการณ์การกระทำ ความผิดจึงเป็นกลวิธีหนึ่งซึ่งช่วยให้ผู้พูดสามารถปกปิดความผิดที่เกิดขึ้นไม่ให้บุคคลอื่นรับรู้ได้ ตลอดจนยังเป็นการคงไว้ซึ่งภาพลักษณ์ที่ดีของผู้พูดในการกล่าวปกปิดการกระทำ

ความคิดในสถานการณ์การกระทำความคิดที่เกิดขึ้น ทั้งนี้การปกปิดความคิดต่อบุคคลอื่นสามารถจัดเป็นวัจนกรรมอำมได้ด้วย เนื่องจากบางรูปภาพที่ใช้ในการสนทนานั้นไม่ตรงกับเจตนาที่แท้จริงของผู้พูด กล่าวคือ ผู้พูดมีเจตนาจะปกปิดความคิดที่เกิดขึ้น แต่รูปประโยคที่แสดงออกมาต่อคู่สนทนานั้นเป็นรูปประโยคอื่น เช่น การให้เหตุผล การอ้างยานบุคคล การตั้งคำถาม การแสดงความไม่พอใจ การแนะนำ การยกย่อง เป็นต้น จึงเป็นเหตุผลให้ผู้วิจัยเลือกทำการศึกษาเรื่อง “กลวิธีการปกปิดความคิดต่อบุคคลอื่น” ซึ่งเป็นการปกปิดการกระทำความคิดที่เกิดจากตนเองหรือบุคคลอื่นเป็นผู้กระทำหรือตนเองมีส่วนเกี่ยวข้องรับรู้ในการกระทำความคิดนั้น ๆ อีกทั้งการศึกษารูปแบบดังกล่าวเป็นการศึกษาภาษาแนววจนปฏิบัติศาสตร์ที่มีความเกี่ยวข้องกับปริบท อันได้แก่ ผู้พูด ผู้ฟังและสถานการณ์ของการสื่อสารที่ผู้วิจัยมีความสนใจจะศึกษาอีกด้วย

อย่างไรก็ตามการศึกษากลวิธีการปกปิดความคิดต่อบุคคลอื่น ควรต้องศึกษาควบคู่กับปัจจัยทางสังคม ทั้งนี้เนื่องมาจากปัจจัยทางสังคมที่แตกต่างกัน อาจส่งผลต่อการเลือกใช้กลวิธีการปกปิดความคิดให้มีความแตกต่างกันออกไป จากการศึกษางานวิจัยจำนวนหนึ่ง พบว่าปัจจัยทางสังคม เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ล้วนมีอิทธิพลต่อการเลือกใช้กลวิธีการปกปิดความคิดของบุคคล เช่น Sihakriangkrai (2004) ศึกษาวิจัย เรื่องกลวิธีการพูดปกปิดความจริงในภาษาไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ โดยใช้ตัวแปรเพศ เป็นตัวแปรสำคัญในการศึกษา จากผลการวิจัยพบว่าตัวแปรเพศนั้นมีอิทธิพลต่อการพูดปกปิดความจริงในภาษาไทย กล่าวคือ เพศหญิงมีการใช้กลวิธีการพูดปกปิดความจริงมากกว่าเพศชายและมีความถี่ในการใช้กลวิธีการพูดปกปิดความจริงมากกว่าเพศชายอีกด้วย ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับบทความของ Yoksan (2001, p. 162) ที่ได้เสนอรายงานการสำรวจเกี่ยวกับการโกหกของชาวอเมริกันที่ว่า เพศหญิงเป็นเพศที่พูดโกหกเก่งกว่าเพศชาย ทำให้สามารถตกแต่งเรื่องราวให้ดูสมจริงมากกว่าเพศชาย เพราะโดยธรรมชาติของเพศหญิงแล้วเป็นเพศที่ชอบพูดและมีการรักษาภาพลักษณ์ของตนเองมากกว่าเพศชาย นอกจากตัวแปรเพศ

ที่มีผู้ศึกษาแล้ว ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษากลวิธีการปกปิดความผิด โดยมุ่งเน้นศึกษาตัวแปรระดับการศึกษาอย่างจริงจัง เนื่องจากงานวิจัยในประเด็นดังกล่าวยังไม่มีการศึกษาค้นคว้ามาก่อน ทั้งนี้ ตัวแปรด้านระดับการศึกษาของผู้ส่งสารที่ปรากฏจากผลการวิเคราะห์ทั่วไป พบว่ามีผลต่อการใช้ภาษาของผู้ส่งสารเช่นกัน โดยกลุ่มผู้ใช้ภาษาที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าจะมีการใช้ภาษาหลากหลายกว่ากลุ่มผู้ใช้ภาษาที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า เช่น การเลือกใช้ภาษาอ้อมลักษณะต่าง ๆ มากกว่า (Srinarawat, 1999) งานวิจัยนี้จะชี้ให้เห็นว่าหากเป็นการศึกษาในบริบทของการปกปิดความผิด ผลการศึกษาจะยังคงปรากฏการใช้ภาษาของกลุ่มผู้ใช้ภาษาที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าจะมีการเลือกใช้จำนวนกลวิธีการปกปิดความผิดมากกว่ากลุ่มผู้ใช้ภาษาที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าหรือไม่และเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น อีกทั้งผลของการวิจัยที่ได้สามารถเป็นแนวทางและข้อเสนอแนะต่อผู้ที่สนใจศึกษาในแนวดังกล่าวนี้ได้อีกทางหนึ่งด้วย ทั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้ค้นคว้าเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีทางด้านวจนกรรมและทฤษฎีความสุภาพมาใช้เป็นกรอบแนวทางการวิจัย โดยใช้ทฤษฎีของ Austin (1962), Searle (1969, 1975) และทฤษฎีความสุภาพของ Brown and Levinson (1978, 1987) มาเป็นเกณฑ์ในการจำแนกกลวิธีการปกปิดความผิดต่อบุคคลอื่น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์กลวิธีการปกปิดความผิดต่อบุคคลอื่น
2. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีการปกปิดความผิดต่อบุคคลอื่นกับระดับการศึกษาของผู้ปกปิดความผิด

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขอบเขตการวิจัย ศึกษาเฉพาะกลวิธีการปกปิดความผิดเท่านั้น โดยพิจารณาร่วมกับปัจจัยระดับการศึกษาของผู้ปกปิดความผิดและวิเคราะห์กลวิธีการปกปิดความผิดต่อบุคคลอื่น เฉพาะสถานการณ์ในแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้จากกลุ่ม

ตัวอย่างซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบเติมเต็มบทสนทนาเกี่ยวกับประเด็นการปกปิดความผิด หากมีสถานการณ์ที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลที่ไม่ใช่การปกปิดความผิด ผู้วิจัยจะไม่นำข้อมูลส่วนนั้นมาวิเคราะห์ เนื่องจากไม่ตรงกับประเด็นที่ต้องการศึกษา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบเติมเต็มบทสนทนาเพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นการปกปิดความผิด แบบสอบถามเพื่อประเมินหาค่าระดับความรุนแรงของความผิดในประเด็นการปกปิดความผิดและแบบสอบถามหลักแบบเติมเต็มบทสนทนา เพื่อหากวิธีการปกปิดความผิดต่อบุคคลอื่น โดยได้ทำการหาค่า reliability ของเครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามแบบเติมเต็มบทสนทนา (DCT) จากการทดสอบซ้ำกับกลุ่มตัวอย่างคนละกลุ่มโดยใช้แบบสอบถามเดียวกัน จนได้ผลการทดสอบความเชื่อมั่น (reliability) ที่มีความคงที่

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งเกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมและเก็บข้อมูลตามขั้นตอนต่าง ๆ โดยเริ่มจากการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง จัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดของการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

3.1 ขั้นวางแผนเก็บรวบรวมข้อมูลและคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยเริ่มวางแผนการเก็บข้อมูลการวิจัยจากการรวบรวมประเด็นการปกปิดความผิดของตนเองและการปกปิดความผิดของบุคคลอื่น ซึ่งกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยได้คัดเลือกโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากบุคคลทั่วไปที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ของตัวแปรที่กำหนดไว้ ได้แก่ ระดับการศึกษาของผู้ปกปิดความผิด จำนวนทั้งสิ้น 10 คน สามารถแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 5 ประเภท ประกอบด้วย ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับปริญญาตรี ระดับปริญญาโทและระดับปริญญาเอกจำนวนกลุ่มตัวอย่างประเภทละ 2 คน

3.2 ขั้นตอนจัดทำแบบสอบถามชุดที่ 1 เพื่อหาประเด็นการปกปิดความผิดต่อบุคคลอื่นผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยเลือกใช้แบบสอบถาม

แบบเติมเต็มบทสนทนา (DCT) ซึ่งในแบบสอบถามดังกล่าวจะให้กลุ่มตัวอย่างเขียนเกี่ยวกับประเด็นการปกปิดความผิดของตนเองจำนวน 10 ประเด็นและเขียนเกี่ยวกับประเด็นการปกปิดความผิดของบุคคลอื่นอีกจำนวน 10 ประเด็น

3.3 ชั้นลงมือเก็บข้อมูลแบบสอบถามชุดที่ 1 โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเฉพาะผู้ตอบแบบสอบถามที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามอย่างตรงตามความเป็นจริงด้วยความสมัครใจเท่านั้น โดยผู้วิจัยได้อธิบายและทำความเข้าใจอย่างละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลประเด็นการปกปิดความผิดที่ผู้วิจัยประสงค์จะได้จากผู้ตอบแบบสอบถามก่อนการลงมือเขียน ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 10 คน โดยกลุ่มตัวอย่างนี้จะเป็นคนละกลุ่มตัวอย่างกับที่จะใช้เก็บข้อมูลในขั้นตอนของแบบสอบถามหลัก

3.4 ชั้นรวบรวม จัดอันดับความถี่และคัดเลือกประเด็นการปกปิดความผิดที่ปรากฏร่วมกับทุกระดับการศึกษา ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมประเด็นการปกปิดความผิดและจัดระเบียบข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมด พร้อมทั้งจัดอันดับความถี่ของแต่ละประเด็นการปกปิดความผิดที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยปรากฏประเด็นการปกปิดความผิดจำนวนทั้งสิ้น 78 ประเด็น จากนั้นจึงได้ทำการคัดเลือกประเด็นการปกปิดความผิดที่มีแนวโน้มที่จะไม่สามารถพบการปรากฏร่วมกับทุกระดับการศึกษาได้ออก โดยจะไม่นำมาพิจารณา ทำให้เหลือประเด็นการปกปิดความผิดทั้งสิ้น 9 ประเด็น ได้แก่ การนอกใจแฟน การหนีเที่ยวกลางคืน การมาทำงานสาย การดื่มเหล้า การหนีเที่ยวในเวลาทำงาน การขโมยเงินของบุคคลอื่น การปกปิดการทำสิ่งของมีค่าของคนอื่นหาย การมีเพศสัมพันธ์กับแฟนเพื่อนและการขายยาบ้า

3.5 ชั้นจัดทำแบบสอบถามชุดที่ 2 เพื่อประเมินหาค่าระดับความรุนแรงของความผิดและลงมือเก็บข้อมูลแบบสอบถามการประเมินค่าระดับความรุนแรงของความผิด ผู้วิจัยได้นำประเด็น การปกปิดความผิดที่ได้ทั้งหมด 9 ประเด็นมาจัดใส่ตารางเพื่อใช้เป็นแบบสอบถามประเมินระดับความรุนแรงของประเด็นการปกปิดความผิด ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำประเด็นเกี่ยวกับระดับความรุนแรงของสถานการณ์มาพิจารณาด้วย

เนื่องจาก Brown and Levinson (1987, pp. 74-84) ได้เสนอว่า บุคคลต้นแบบ³ (model person หรือ MP) จะใช้กลวิธีความสุภาพได้ด้วยความมั่นใจก็ต่อเมื่อต้องประเมินความรุนแรง (seriousness หรือ weightiness) ของการคุกคามหน้าที่อาจเกิดขึ้นได้จากการใช้ วัจนกรรมทั้งในส่วนของตนเองและผู้อื่น จึงมีการประเมินระดับความรุนแรงของประเด็นการปกปิดความผิดก่อน เพื่อที่จะได้ทราบว่าประเด็นการปกปิดความผิดแต่ละข้อมีระดับความรุนแรงของความผิดอยู่ในระดับใด โดยในงานวิจัยนี้ได้แบ่งระดับความรุนแรงของประเด็นการปกปิดความผิดออกเป็นระดับมาก ปานกลาง และน้อย

ลำดับต่อมาจึงนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยกลุ่มตัวอย่างนี้จะเป็นคนละกลุ่มกับที่จะใช้เก็บข้อมูลในขั้นตอนของแบบสอบถามหลัก ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวจะทราบว่าผู้วิจัยได้นำระดับความรุนแรงของความผิดมาใช้ในงานวิจัยด้วย จึงอาจมีผลต่อการตอบแบบสอบถามในแบบสอบถามหลักจากการคาดเดาระดับความรุนแรงของความผิดในแต่ละสถานการณ์ว่าจัดอยู่ในระดับความรุนแรงของความผิดใด หากจัดอยู่ในระดับความรุนแรงของความผิดมาก ก็อาจจะตอบแบบสอบถามในลักษณะที่รัดกุมมีความเป็นทางการมาก โดยอาจมีการปรุงแต่งข้อมูลให้มีความแนบเนียนสมจริง เหมาะสมกับสถานการณ์ที่มีระดับความรุนแรงของความผิดมาก ส่วนสถานการณ์ที่จัดอยู่ในระดับความรุนแรงของความผิดปานกลางและน้อยก็อาจจะตอบในลักษณะที่ความเป็นทางการลดลงตามลำดับ ซึ่งทำให้ได้ข้อมูลที่ไม่ตรงตามความเป็นจริง

3.6 ขั้นตอนควมหาคำร้อยละของแต่ละประเด็นการปกปิดความผิดและจัดอันดับค่าระดับความรุนแรงของความผิด การคำนวณหาค่าระดับความรุนแรงของความผิดในแต่ละประเด็นจะอยู่ในรูปของค่าร้อยละ โดยสามารถคำนวณได้จากสูตร ต่อไปนี้

³บุคคลต้นแบบ (model person หรือ MP) คือ บุคคลที่สามารถเลือกใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์การสื่อสาร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร (Brown & Levinson, 1987, p. 58)

$$\frac{\text{ค่าร้อยละของประเด็นการปกปิดความผิด}}{\text{การปกปิดความผิด}} = \frac{\text{คะแนนรวมของประเด็นการปกปิดความผิด}}{\text{คะแนนเต็มของประเด็นการปกปิดความผิด}} \times 100$$

ยกตัวอย่างเช่น ในประเด็นการปกปิดความผิดที่ 1 การนอกใจแฟน ผู้วิจัยได้รวมคะแนนตั้งแต่ผู้ตอบแบบสอบถามคนที่ 1 – 30 โดยมีค่าคะแนนรวมเป็น 61 คะแนน จากนั้นจึงได้นำค่าคะแนนรวมดังกล่าวมาหารด้วยคะแนนเต็ม คือ 90 คะแนน แล้วคูณด้วย 100 ดังนั้นค่าร้อยละของประเด็นการปกปิดความผิดจะเท่ากับ 67.8 ภายหลังจากการคำนวณค่าร้อยละจนครบทั้ง 9 ประเด็นแล้วผู้วิจัยได้ทำการจัดอันดับค่าระดับความรุนแรงของความผิด โดยเรียงจากค่าระดับความรุนแรงของความผิดมากที่สุดไปหาค่าระดับความรุนแรงของความผิดน้อยที่สุด ได้แก่ ประเด็นการปกปิด การขายยาบ้า การมีเพศสัมพันธ์กับแฟนเพื่อน การขโมยเงินของบุคคลอื่น การปกปิด การทำสิ่งของมีค่าของคนอื่นหาย การหนีเที่ยวในเวลาทำงาน การดื่มเหล้า การหนีเที่ยวกลางคืน การนอกใจแฟนและการมาทำงานสาย ตามลำดับ

3.7 ขั้นตอนจัดทำแบบสอบถามหลักและการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามหลัก ในลำดับถัดมาผู้วิจัยใช้สถานการณ์ที่กำหนดค่าระดับความรุนแรงของความผิดทั้ง 3 ระดับ คือ ระดับมาก ปานกลาง และน้อย มาใช้เป็นสถานการณ์สมมติในแบบสอบถามหลัก โดยทำการร่างสถานการณ์สมมติขึ้นมา 9 สถานการณ์ตามจำนวนประเด็นการปกปิดความผิด จากนั้นตรวจสอบและแก้ไขรูปแบบภาษาให้ถูกต้อง เป็นประโยคที่สมบูรณ์ ไม่กำกวมทางความหมายในการตีความของผู้ตอบแบบสอบถาม เมื่อผู้วิจัยได้แบบสอบถามหลักที่มีความถูกต้องและสมบูรณ์แบบแล้ว ดังตัวอย่างแบบสอบถามหลักในภาคผนวก จึงนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 120 คน ในลำดับถัดไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 120 คน เพื่อหากวิธีการปกปิดความผิดต่อบุคคลอื่นและความสัมพันธ์

ระหว่างกลวิธีการปกปิดความผิดกับระดับการศึกษาของผู้ปกปิดความผิด โดยการวิเคราะห์หาอัตราความถี่ในการปรากฏในรูปของ ค่าร้อยละ (percentage)

ผลการวิจัย

1. ประเภทและความถี่ของกลวิธีการปกปิดความผิดต่อบุคคลอื่น

ผลการศึกษาด้านกลวิธีการปกปิดความผิดต่อบุคคลอื่น พบว่าผู้ปกปิดความผิดมีการเลือกใช้กลวิธีที่หลากหลายในการปกปิดความผิดที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ต่าง ๆ จากการศึกษาพบกลวิธีการปกปิดความผิดต่อบุคคลอื่นปรากฏในงานวิจัยนี้จำนวนทั้งสิ้น 16 กลวิธี ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงความถี่ในการปรากฏของกลวิธีการปกปิดความผิดต่อบุคคลอื่น

กลวิธีการปกปิดความผิด	จำนวน (ครั้ง)	อัตราความถี่ในการปรากฏ (ร้อยละ)
1. การให้เหตุผล	1,020	30.42
2. การปฏิเสธ	883	26.33
3. การเบี่ยงเบนความสนใจ	539	16.08
4. การเลี่ยงการสนทนา	299	8.92
5. การตั้งคำถาม	103	3.07
6. การแสดงความสุภาพ	99	2.95
7. การกล่าวโทษสิ่งอื่น	87	2.59
8. การแสดงความไม่พอใจ	62	1.85
9. การประชดประชัน	59	1.76
10. การเสนอทางเลือกอื่น	55	1.64
11. การแนะนำ	40	1.19
12. การขอร้อง	31	0.92

กลวิธีการปกปิดความผิด	จำนวน (ครั้ง)	อัตราความถี่ในการปรากฏ (ร้อยละ)
13. การยกย่อง	26	0.78
14. การตอบตกลง	23	0.69
15. การพยายามแสดงความ รับผิดชอบ	20	0.60
16. การอ้างพยานบุคคล	7	0.21
รวม	3,353	100.00

เมื่อพิจารณารายละเอียดของกลวิธีการปกปิดความผิดต่อบุคคลอื่น พบว่ากลวิธีการปกปิดความผิดที่ปรากฏการเลือกนำไปใช้ในการปกปิดความผิดต่อบุคคลอื่นมากที่สุดคือ กลวิธีการให้เหตุผล โดยมีอัตราความถี่ในการปรากฏถึงร้อยละ 30.42 กลวิธีดังกล่าวนี้เป็นกลวิธีการปกปิดความผิดที่ผู้ปกปิดความผิดใช้กล่าวปกปิดความผิดต่อคู่สนทนา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายเรื่องราวที่เกิดขึ้น รายละเอียดต่าง ๆ ความจำเป็น การชี้แจงเหตุผลหรือสาเหตุของการกระทำที่แสดงออกมาให้คู่สนทนาได้รับรู้ การให้เหตุผลดังกล่าวนี้เป็นเพียงการสมมติขึ้นมาเท่านั้น ซึ่งไม่ตรงกับความเป็นจริง โดยผู้ปกปิดความผิดอาจมีการสมมติเรื่องราวเพื่อปกปิดความผิดไม่ให้คู่สนทนาได้รับรู้เกี่ยวกับสถานการณ์การกระทำ ความผิดทั้งหมดหรือเพียงบางส่วน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระดับความรุนแรงของความผิด หากสถานการณ์ที่ต้องปกปิดความผิดมีระดับความรุนแรงของความผิดมาก ผู้ปกปิดความผิดจะมีการปกปิดความผิดทั้งหมด แต่หากสถานการณ์ที่ต้องปกปิดความผิดมีระดับความรุนแรงของความผิดน้อย การปกปิดความผิดก็จะมีอัตราการปกปิดความผิดน้อยลดหลั่นกันออกไป ดังตัวอย่างข้างล่างนี้

“บ้านของผมอยู่ไกลครับ รถก็ติดมากด้วย” (5/1)⁴

จากตัวอย่างข้างต้น เป็นสถานการณ์การมาทำงานสาย เนื่องจากผู้ปกปิดความผิด เป็นบุคคลที่ชอบนอนตื่นสาย ผู้ปกปิดความผิดจึงพยายามอธิบายถึงเหตุผลที่มาทำงานสาย กับเจ้านายคนใหม่ว่าเนื่องจากบ้านของผู้ปกปิดความผิดนั้นอยู่ไกลจากที่ทำงานมากประกอบกับระหว่างทางที่เดินทางมา ก็ประสบปัญหาจราจรติดด้วย ทั้งนี้เพื่อให้เจ้านายคนใหม่เข้าใจถึงปัญหาและเห็นถึงความจำเป็นของผู้ปกปิดความผิดที่มาทำงานสาย โดยการปกปิดความผิดของผู้ปกปิดความผิดนั้นเป็นการปกปิดความผิดเพียงบางส่วน เนื่องจากความผิดดังกล่าวจัดเป็นความผิดที่อยู่ในระดับความรุนแรงของความผิดน้อย ซึ่งข้อมูลนี้ได้จากการจัดอันดับความรุนแรงของความผิดจากแบบสอบถามในเบื้องต้น กล่าวคือผู้ปกปิดความผิดมีการยอมรับในการมาทำงานสาย แต่มีการปกปิดสาเหตุของการมาทำงานสาย เนื่องจากการนอนตื่นสาย เป็นการแสดงให้เห็นถึงการขาดความรับผิดชอบและการไม่มีวินัยของผู้ปกปิดความผิดเอง นอกจากนี้หากกล่าวไปตามความเป็นจริงว่าตนนอนตื่นสาย จึงเป็นสาเหตุให้ต้องมาทำงานสาย ก็อาจถูกมองในแง่ลบจากเจ้านายคนใหม่ได้ ด้วยเหตุนี้ผู้ปกปิดความผิดจึงไม่สามารถบอกสาเหตุที่แท้จริงในการมาทำงานสายให้เจ้านายคนใหม่รับทราบได้

สำหรับสาเหตุที่ทำให้กลวิธีการให้เหตุผล ปรากฏการเลือกใช้ในการปกปิดความผิดมากที่สุด เป็นเพราะกลวิธีดังกล่าวไม่ได้แสดงการยอมรับผิดหรือปฏิเสธต่อการกระทำ ความผิดในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น การให้เหตุผลที่นำมากล่าวอ้างส่วนใหญ่เป็นเหตุผลที่ผู้ปกปิดความผิดพยายามอธิบายและชี้แจงเหตุผลที่น่าเชื่อถือต่อคู่สนทนาให้ได้เข้าใจและเห็นถึงความจำเป็นบางอย่างที่มีอาจหลีกเลี่ยงได้ ในสถานการณ์การกระทำ ความผิด เพื่อให้ส่งผล

⁴สัญลักษณ์ที่ปรากฏภายในวงเล็บหลังข้อความตัวอย่างในงานวิจัยนี้ ตัวเลขในตำแหน่งแรกแทนลำดับที่ของสถานการณ์ (1 - 9) และตัวเลขในตำแหน่งที่สอง แทนค่าระดับความรุนแรงของความผิด (1 = น้อย 2 = ปานกลาง 3 = มาก)

กระทบต่อความสัมพันธ์ในด้านลบระหว่างกันที่อาจเกิดขึ้นตามมาให้น้อยที่สุด ตลอดจนจนเพื่อเป็นการรักษาหน้าและภาพลักษณ์ของผู้ปกปิดความผิดให้เป็นที่ยอมรับของคนในสังคม

ส่วนกลวิธีการปกปิดความผิดที่ปรากฏการเลือกใช้น้อยที่สุดคือ กลวิธีการอ้างพยานบุคคล โดยปรากฏเพียงร้อยละ 0.21 เท่านั้น ซึ่งกลวิธีนี้เป็นกลวิธีที่ผู้ปกปิดความผิดใช้ปกปิดความผิดต่อคู่สนทนา โดยการกล่าวถึงบุคคลอื่นมาช่วยยืนยันในคำพูดของผู้ปกปิดความผิด เพื่อให้สิ่งที่ผู้ปกปิดความผิดกล่าวออกไปมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น การกล่าวอ้างดังกล่าว บุคคลผู้ซึ่งถูกอ้างถึงให้เป็นพยานอาจจะมีส่วนเกี่ยวข้องและมีส่วนในการรับรู้เหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เป็นการกระทำความผิดหรืออาจจะเป็นคนอื่นซึ่งไม่เกี่ยวข้องและไม่มีส่วนในการรับรู้ในการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นมาก่อนของผู้ปกปิดความผิดก็ได้ ทั้งนี้การอ้างพยานบุคคลนั้นเป็นเพียงการอ้างชื่อบุคคลขึ้นมาโดยไม่ได้คำนึงว่าบุคคลที่ถูกอ้างถึงจะรับรู้หรือไม่รับรู้ในสถานการณ์ที่เป็นการกระทำความผิดนั้นหรือไม่ ผู้ปกปิดความผิดต้องการเพียงให้มีชื่อของบุคคลอื่นที่มีความน่าเชื่อถือมาเป็นพยานและยืนยันความบริสุทธิ์ในคำพูดของผู้ปกปิดความผิดเท่านั้น ดังตัวอย่างข้างล่างนี้

“ไม่เชื่อก็ถามพี่เก๋” (7/3)

จากตัวอย่างข้างต้นมาจากสถานการณ์การปกปิดความผิดในเรื่องการขายยาบ้า จนมีฐานะร่ำรวย ทำให้มีบ้านหลังใหญ่โตโอ้อ่างมาก ซึ่งแตกต่างจากปีที่แล้ว ผู้ปกปิดความผิดยังคงอาศัยอยู่ในบ้านซึ่งทำด้วยไม้ธรรมดา เมื่อคู่สนทนาถามเกี่ยวกับการขายยาบ้า ผู้ปกปิดความผิดจึงมีความจำเป็น ต้องอ้างพยานบุคคลที่น่าเชื่อถือ นั่นคือ “พี่เก๋” มาเป็นพยานบุคคลและยืนยันความบริสุทธิ์ของผู้ปกปิดความผิด เพื่อให้คู่สนทนาเชื่อในคำพูดของผู้ปกปิดความผิดและทำให้การปกปิดความผิดนั้นมีน้ำหนักและความน่าเชื่อถือมากขึ้น

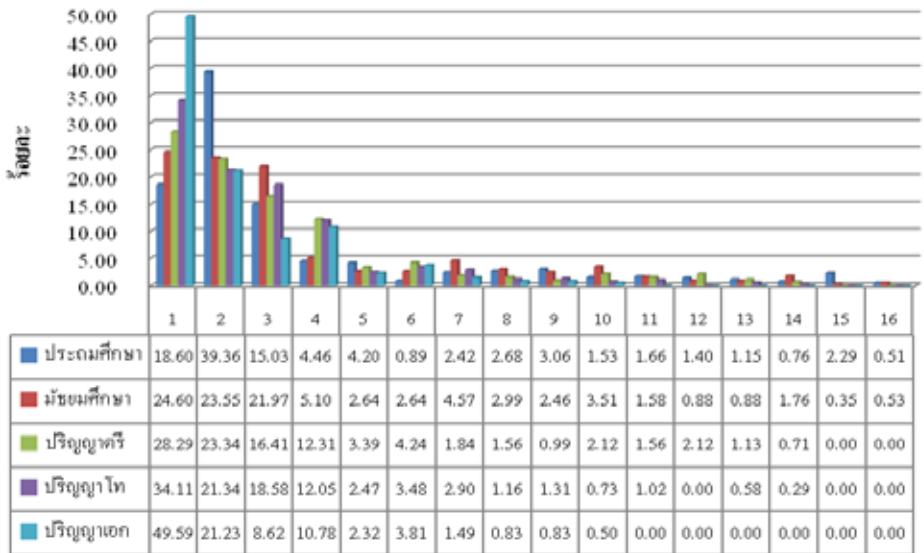
กลวิธีการอ้างพยานบุคคลนั้น หากพิจารณาในรายละเอียดจะพบว่ากลวิธีดังกล่าว มีข้อเสียตรงที่อาจทำให้ความผิดที่ผู้ปกปิดความผิดต้องการจะปกปิดนั้นถูกเปิดเผยขึ้นมาอย่างรวดเร็ว หากคู่สนทนามีการสนทนากันในภายหลังเกี่ยวกับประเด็นการกระทำความผิด

ที่เกิดขึ้นกับบุคคลที่ 3 ที่ผู้ปกปิดความผิดอ้างถึง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์อันดีระหว่างกันทั้งต่อตัวผู้ปกปิดความผิด คู่สนทนาและบุคคลที่นำมากล่าวอ้าง อาจทำให้เกิดความขัดแย้งไม่เพียงระหว่างผู้ปกปิดความผิดกับ คู่สนทนาเท่านั้น แต่ยังสามารถทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างผู้ปกปิดความผิดกับบุคคลที่นำมากล่าวอ้างหรือระหว่างคู่สนทนากับบุคคลที่นำมากล่าวอ้างก็ได้ ถึงแม้ว่าบุคคลที่ผู้ปกปิดความผิดอ้างถึงนั้นจะมีความน่าเชื่อถือมากเพียงใด แต่หากไม่ได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์การกระทำผิดที่ผู้ปกปิดความผิดนั้นต้องการปกปิดมาก่อนและขาดการวางแผนในการเตรียมการในการปกปิดไว้ล่วงหน้า เพื่อช่วยเหลือทางฝ่ายของผู้ปกปิดความผิด ก็อาจทำให้การปกปิดนั้นไม่แนบเนียนและส่อพิรุณออกมาให้คู่สนทนาสังเกตเห็นได้ นอกจากนี้การกล่าวอ้างบุคคลที่ 3 โดยปราศจากการขออนุญาตหรือแจ้งให้ทราบก่อนล่วงหน้า ถือเป็นภาระละเมิดในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นด้วยจึงส่งผลให้กลวิธีการอ้างพยานบุคคลไม่เป็นที่นิยมนำมาใช้ในการปกปิดความผิดต่อบุคคลอื่น

2. ความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีการปกปิดความผิดกับระดับการศึกษาของผู้ปกปิดความผิด

ส่วนผลการศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีการปกปิดความผิดกับระดับการศึกษาของผู้ปกปิดความผิด ผู้วิจัยได้จำแนกประเภทของระดับการศึกษาของผู้ปกปิดความผิดออกเป็น 5 ประเภทด้วยกัน ได้แก่ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับปริญญาตรี ระดับปริญญาโท และระดับปริญญาเอก ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมประเด็นที่ต้องการศึกษามากขึ้น ดังแผนภูมิข้างล่างนี้

**การเปรียบเทียบความถี่ของกลวิธีการปกปิดความผิดต่อบุคคลอื่น
จำแนกตามตัวแปรระดับการศึกษาของผู้ปกปิดความผิด**

ภาพประกอบ 1 แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบความถี่ของกลวิธีการปกปิดความผิดต่อบุคคลอื่น จำแนกตามตัวแปรระดับการศึกษาของผู้ปกปิดความผิด

จากผลการศึกษาปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา มีการเลือกใช้กลวิธีการปกปิดความผิดต่อบุคคลอื่นที่หลากหลายมากที่สุดและมีจำนวนกลวิธีในการปกปิดความผิดต่อบุคคลอื่นเท่ากัน คือมีจำนวนทั้งสิ้น 16 กลวิธี ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างระดับปริญญาตรี มีการเลือกใช้กลวิธีการปกปิดความผิดต่อบุคคลอื่น จำนวน 14 กลวิธี ส่วนในกลุ่มตัวอย่างระดับปริญญาโท พบการเลือกใช้กลวิธีการปกปิดความผิดต่อบุคคลอื่น จำนวน 13 กลวิธีและกลุ่มตัวอย่างระดับปริญญาเอก พบว่ามีความหลากหลายในการเลือกใช้กลวิธีการปกปิดความผิดน้อยที่สุดเพียง 10 กลวิธีเท่านั้นและความสัมพันธ์

ระหว่างกลวิธีการปกปิดความผิดกับระดับการศึกษาของผู้ปกปิดความผิดในกลุ่มตัวอย่างระดับประถมศึกษาพบว่ากลวิธีการปฏิเสธ มีการปรากฏการเลือกนำมาใช้ในการปกปิดความผิดต่อบุคคลอื่นมากกว่ากลุ่มตัวอย่างระดับมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างระดับปริญญาตรี กลุ่มตัวอย่างระดับปริญญาโทและกลุ่มตัวอย่างระดับปริญญาเอก โดยปรากฏความถี่ในอัตราร้อยละ 39.36, 23.55, 23.34, 21.34 และ 21.23 ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องมาจากกลวิธีดังกล่าวเป็นกลวิธีที่ผู้ปกปิดความผิดใช้เพื่อปกปิดความผิดที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยมีเจตนาในการแสดงออกอย่างเด่นชัดต่อคู่สนทนาในการไม่ยอมรับในการกระทำผิดหรือเป็นการปฏิเสธว่าตัวผู้ปกปิดความผิดไม่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือรับรู้เรื่องราวการกระทำผิดแต่อย่างใด การกล่าวปฏิเสธจึงเป็นเสมือนการตัดบทการสนทนาระหว่างผู้ปกปิดความผิดกับคู่สนทนาไม่ให้ยืดเยื้อออกไป ทั้งนี้เพื่อให้ตัวผู้ปกปิดความผิดรอดพ้นจากสถานการณ์ที่เป็นการกระทำผิด

อีกกลวิธีการปกปิดความผิดที่นิยมเลือกนำมาใช้มากที่สุดในการปกปิดความผิดต่อบุคคลอื่น คือกลวิธีการให้เหตุผล โดยพบว่ามีให้เลือกใช้มากที่สุดในกลุ่มตัวอย่างระดับปริญญาเอก กลุ่มตัวอย่างระดับปริญญาโท กลุ่มตัวอย่างระดับปริญญาตรี กลุ่มตัวอย่างระดับมัธยมศึกษาและกลุ่มตัวอย่างระดับประถมศึกษา โดยปรากฏความถี่ในอัตราร้อยละ 49.59, 34.11, 28.29, 24.60 และ 18.60 ตามลำดับ สาเหตุที่กลวิธีดังกล่าวปรากฏการเลือกใช้ในอัตราความถี่สูง เนื่องจากเป็นกลวิธีที่อธิบายและชี้แจงเหตุผล รายละเอียดของเรื่องราวการกระทำผิดและความจำเป็นที่เป็นสาเหตุให้เกิดเหตุการณ์การกระทำผิดขึ้น ถึงแม้เหตุผลที่นำมากล่าวอ้างต่อคู่สนทนาจะเป็นเหตุผลที่สมมติขึ้นมากก็ตาม แต่การได้อธิบายเหตุผลที่น่าเชื่อถือต่อคู่สนทนา จะทำให้คู่สนทนาเข้าใจ มีความรู้สึกที่ดีต่อผู้ปกปิดความผิดและเห็นอกเห็นใจผู้ปกปิดความผิดต่อสถานการณ์การกระทำผิดที่เกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อมิตรภาพอันดีระหว่างกันให้น้อยลง ตลอดจนจนเป็นการช่วยรักษาหน้า รักษาภาพลักษณ์ของผู้ปกปิดความผิดให้มีมากขึ้นด้วย ทั้งนี้หากไม่มีการอธิบายเหตุผลต่อคู่สนทนา อาจมีผลทำให้

คู่สนทนาเกิดความไม่เข้าใจในเหตุการณ์การกระทำความผิดและทำให้เกิดความรู้สึกโกรธต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น อันอาจนำไปสู่ความขัดแย้งในภายหลัง

สรุปผลการวิจัย

กลวิธีการปกปิดความผิดต่อบุคคลอื่น จะถูกเลือกนำมาใช้เพื่อปกปิดการกระทำความผิดของผู้ปกปิดความผิดหรือผู้ปกปิดความผิดมีส่วนรับรู้และเกี่ยวข้องกับ การกระทำความผิดในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เนื่องจากเป็นเหตุการณ์การกระทำ ความผิด จึงย่อมส่งผลกระทบต่อในด้านลบต่อความสัมพันธ์ระหว่างกัน ทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้นระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์การกระทำความผิด มีผลต่อความรู้สึกของคู่สนทนา เช่น รู้สึกโกรธ ผิดหวัง เสียใจ หากทราบว่าผู้ปกปิดความผิดได้กระทำ ความผิดหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ตลอดจนส่งผลกระทบต่อ ภาพลักษณ์ในแง่ลบของผู้ปกปิดความผิด ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้ปกปิดความผิดไม่ประสงค์จะ ได้รับจากคนในสังคม ด้วยเหตุที่การกระทำความผิดในสถานการณ์ต่าง ๆ ไม่สามารถเปิดเผยให้บุคคลอื่นรับรู้ได้ผู้ปกปิดความผิดจึงต้องมีการเลือกใช้กลวิธีการปกปิด ความผิดที่หลากหลายในการปกปิดต่อสถานการณ์การกระทำความผิดที่เกิดขึ้น

จากการเก็บข้อมูลงานวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 120 คน โดยประเด็นแรก ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับกลวิธีการปกปิดความผิดต่อบุคคลอื่น โดยใช้ทฤษฎีของ Austin (1962), Searle (1969, 1975) และทฤษฎีความสุภาพของ Brown and Levinson (1978, 1987) มาเป็นเกณฑ์ในการจำแนกกลวิธีการปกปิดความผิด ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่ามีกลวิธีการปกปิดความผิดต่อบุคคลอื่น จำนวนทั้งสิ้น 16 กลวิธี ได้แก่ กลวิธีการให้เหตุผล กลวิธีการปฏิเสธ กลวิธีการตั้งคำถาม กลวิธีการกล่าวโทษสิ่งอื่น กลวิธีการเลี่ยงการสนทนา กลวิธีการแสดงความไม่พอใจ กลวิธีการอ้างพยานบุคคล กลวิธีการเบี่ยงเบนความสนใจ กลวิธีการเสนอทางเลือกอื่น กลวิธีการพยายามแสดงความรับผิดชอบ กลวิธีการแนะนำ กลวิธีการยกย่อง กลวิธีการขอร้อง กลวิธีการตอบตกลง กลวิธี การประชดประชันและ

กลวิธีการแสดงความสุขภาพ การเลือกใช้กลวิธีเหล่านี้ ขึ้นอยู่กับระดับความรุนแรงของ ความผิด กล่าวคือ หากสถานการณ์การกระทำผิดนั้นอยู่ในระดับความรุนแรงของ ความผิดมาก จำนวนของกลวิธีที่ใช้ในการปกปิดความผิดก็จะมาก แต่หากสถานการณ์การ กระทำผิดนั้นอยู่ในระดับความรุนแรงของความผิดน้อย จำนวนของกลวิธีที่ใช้ในการ ปกปิดความผิดก็จะน้อยตามไปด้วย

นอกจากนี้ กลวิธีการให้เหตุผล ถือเป็นกลวิธีที่ได้รับความนิยมมากที่สุดใน การเลือกนำมาใช้เพื่อปกปิดความผิดต่อบุคคลอื่น เนื่องจากเป็นกลวิธีที่อธิบายและชี้แจงเหตุผล ที่น่าเชื่อถือให้คู่สนทนาได้รับทราบสาเหตุของการกระทำผิด ถึงแม้จะเป็นเหตุผลที่ สมมติขึ้นมาก็ตาม แต่ก็สามารถทำให้คู่สนทนาเกิดความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจผู้ปกปิด ความผิดต่อสถานการณ์การกระทำผิดที่ผู้ปกปิดความผิดกำลังเผชิญอยู่ ฉะนั้นการ เลือกใช้กลวิธีนี้จึงทำให้คู่สนทนาเกิดความรู้สึกที่ดีต่อผู้ปกปิดความผิด สำหรับกลวิธีที่ ปรากฏการเลือกนำมาใช้ในการปกปิดความผิดน้อยที่สุด คือกลวิธี การอ้างพยานบุคคล สาเหตุที่กลวิธีนี้ปรากฏการเลือกใช้น้อยที่สุด เพราะเป็นกลวิธีที่ผู้ปกปิดความผิดอ้างเพียงชื่อ ของบุคคลที่ 3 โดยไม่คำนึงถึงว่าบุคคลที่ถูกกล่าวอ้างจะรับรู้หรือไม่รับรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ การกระทำผิด การกล่าวอ้างดังกล่าวเพื่อต้องการให้มีบุคคลที่มีความน่าเชื่อถือเป็น ที่เคารพและไว้วางใจของคู่สนทนา มาช่วยยืนยันความบริสุทธิ์ในคำพูดของผู้ปกปิดความผิด ซึ่งการอ้างชื่อของพยานบุคคล โดยปราศจากการขออนุญาตและแจ้งให้ทราบก่อนล่วงหน้า ถือเป็น การละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่ถูกกล่าวอ้าง ขณะที่การแอบอ้างชื่อบุคคล เพื่อใช้ในการปกปิด หลบซ่อน อำพรางและซ่อนเร้นความผิดนั้น หากเป็นความผิดที่มีระดับ ความรุนแรงของความผิดมาก เช่น การปกปิดการค้ายาบ้า ย่อมมีผลให้บุคคลที่ถูกกล่าวอ้าง ไปเกี่ยวข้องในทางกฎหมายด้วย นอกจากนี้ยังมีผลต่อมิตรภาพในด้านลบระหว่างกัน อันเป็น สิ่งที่ผู้ปกปิดความผิดไม่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้น

สำหรับในด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีการปกปิดความผิดกับระดับ การศึกษาของผู้ปกปิดความผิด ปรากฏผลว่าระดับการศึกษาของผู้ปกปิดความผิด

มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้กลวิธีการปกปิดความผิดต่อบุคคลอื่นกล่าวคือ ในกรณีสถานการณ์การปกปิดการกระทำความผิด กลุ่มผู้ปกปิดความผิดที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าจะมีการใช้กลวิธีการปกปิดความผิดต่อบุคคลอื่นหลากหลายน้อยกว่ากลุ่มผู้ปกปิดความผิดที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ในงานวิจัยนี้จึงได้ผลที่ไม่สอดคล้องกับคำกล่าวของ Srinarawat (1999) ที่กล่าวว่า การใช้ภาษาของกลุ่มผู้ใช้ภาษาที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าจะมีการใช้ภาษาหลากหลายมากกว่ากลุ่มผู้ใช้ภาษาที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าทั้งนี้เนื่องมาจากความน่าเชื่อถือของคำพูดในตัวบุคคล โดยผู้ปกปิดความผิดที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า ย่อมได้รับความไว้วางใจและความเชื่อถือในคำพูดจากบุคคลทั่วไปมากกว่าผู้ปกปิดความผิดที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ดังนั้นผู้ปกปิดความผิดที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าจึงไม่จำเป็นต้องใช้กลวิธีการปกปิดความผิดที่หลากหลายมากนัก บุคคลทั่วไปก็สามารถเชื่อในคำพูดของผู้ปกปิดความผิด ซึ่งแตกต่างจากผู้ปกปิดความผิดที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าต้องพยายามใช้กลวิธีการปกปิดความผิดที่หลากหลายมากกว่าเพื่อทำให้บุคคลอื่นเชื่อในคำกล่าวของผู้ปกปิดความผิดในสถานการณ์การกระทำความผิดนั้น ๆ การปกปิดความผิดจึงจะสัมฤทธิ์ผลตามความประสงค์ของผู้ปกปิดความผิดไม่ถูกเปิดเผยออกมาให้บุคคลอื่นรับรู้เรื่องราวการกระทำความผิด

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงความหลากหลายของกลวิธีการปกปิดความผิดของผู้ปกปิดความผิดในสถานการณ์การกระทำความผิดที่ถูกเลือกนำมาใช้เพื่อกล่าวปกปิดความผิดต่อบุคคลอื่นเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์การกระทำความผิดในรูปแบบต่าง ๆ โดยตัวแปรระดับการศึกษาของผู้ปกปิดความผิดมีผลต่อการเลือกใช้กลวิธีการปกปิดความผิดต่อบุคคลอื่น ซึ่งส่งผลให้จำนวนกลวิธีและอัตราความถี่ในการปรากฏมีแตกต่างกันออกไป ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเหตุผลหลัก 2 ประการ ดังต่อไปนี้

ประการแรก เป็นเหตุผลที่เกี่ยวข้องกับความแนบเนียน สมจริงในการปกปิดความผิดต่อบุคคลอื่นเป็นสำคัญ กล่าวคือการปกปิดความผิดไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใดก็ตาม จะต้องสอดคล้องกับคุณวุฒิและวัยวุฒิของผู้ปกปิดความผิด ดังนั้นผู้ปกปิดความผิดจึงมีข้อจำกัดในการเลือกใช้กลวิธีการปกปิดความผิดบางกลวิธี อาทิเช่น กลวิธีการอ้างพยานบุคคล กลวิธีการพยายามแสดงความรับผิดชอบ กลวิธีการยกย่อง กลวิธีการขอร้อง เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องจากหากผู้ปกปิดความผิดเลือกใช้กลวิธีการปกปิดความผิดดังกล่าวนี้แล้วจะทำให้คู่สนทนาสามารถสังเกตเห็นพิรุทธบางประการของผู้ปกปิดความผิด เพราะฉะนั้นผู้ปกปิดความผิดจึงมักหลีกเลี่ยงการเลือกใช้กลวิธีการปกปิดความผิดดังกล่าวนี้และนิยมเลือกใช้กลวิธีการปกปิดความผิดอื่น ๆ แทนเพื่อความแนบเนียน สมจริงในการปกปิดความผิดต่อบุคคลอื่น

ประการที่สอง เป็นเหตุผลที่เกี่ยวข้องกับภาพลักษณ์ของผู้ปกปิดความผิด โดยมีสาเหตุอันเนื่องมาจากความผิดที่ต้องการปกปิดนั้นถูกเปิดเผยออกมา ซึ่งการเปิดเผยดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อชื่อเสียง ภาพลักษณ์ของผู้ปกปิดความผิด ความเชื่อถือ ศรัทธาและความไว้วางใจจากบุคคลอื่นต่อตัวผู้ปกปิดความผิดลดลง ซึ่งจะส่งผลกระทบในการกล่าวถ้อยในครั้งต่อไปของผู้ปกปิดความผิด เนื่องจากคู่สนทนาขาดความเชื่อมั่นและความไว้วางใจในคำพูดของผู้ปกปิดความผิด สิ่งเหล่านี้จึงเป็นข้อจำกัดอีกประการหนึ่งในการเลือกใช้กลวิธีการปกปิดความผิด สำหรับกลวิธีการปกปิดความผิดที่มีลักษณะเช่นนี้ อาทิเช่น กลวิธีการอ้างพยานบุคคล กลวิธีการกล่าวโทษสิ่งอื่น กลวิธีการตอบตกลง เป็นต้น

ด้วยข้อจำกัดดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นนี้ จึงทำให้เกิดความแตกต่างอย่างเห็นได้ชัดในการเลือกใช้กลวิธีการปกปิดความผิดต่อบุคคลอื่น โดยผู้ปกปิดความผิดมักเลือกใช้กลวิธีการปกปิดความผิดข้างต้นเฉพาะเท่าที่จำเป็นและเหมาะสมกับคุณวุฒิและวัยวุฒิของผู้ปกปิดความผิดด้วย ซึ่งจะเห็นได้จากการปรากฏการเลือกใช้กลวิธีการปกปิดความผิดเหล่านี้ค่อนข้างน้อยหรือไม่ปรากฏการเลือกใช้กลวิธีการปกปิดความผิด

ในบางประเภทของตัวแปร เช่น กลวิธีการอ้างพยานบุคคล ไม่ปรากฏการเลือกนำมาใช้ในตัวแปรระดับการศึกษาปริญญาตรี ปริญญาโทและปริญญาเอก เป็นต้น อย่างไรก็ตาม จากการศึกษางานวิจัยนี้ยังพบประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับตัวแปรที่เลือกศึกษา โดยพบว่ากลวิธี การปกปิดความผิดที่ผู้ปกปิดความผิดเลือกใช้เพื่อกล่าวปกปิดความผิดต่อบุคคลอื่นนั้น ในบางครั้งผู้ปกปิดความผิดเลือกนำมาใช้โดยอาจขึ้นอยู่กับสถานการณ์ การปกปิดความผิดและสังคมวัฒนธรรมของผู้ปกปิดความผิดมากกว่าการที่ผู้ปกปิดความผิดคำนึงถึงระดับความรุนแรงของความผิด กล่าวคือ หากศึกษาการปกปิดความผิดในสถานการณ์การปกปิดความผิดในหัวข้อหรือประเด็นอื่นหรือศึกษาในสังคมวัฒนธรรมอื่น ๆ เช่น การศึกษาการปกปิดความผิดต่อบุคคลอื่นในสังคมชาวอเมริกัน หรือในสังคมชาวญี่ปุ่น ก็อาจทำให้พบกลวิธีการปกปิดความผิดที่แตกต่างจากที่พบในงานวิจัยนี้ ก็เป็นไปได้ เนื่องจากรูปแบบการเลือกใช้ภาษานั้นขึ้นอยู่กับสถานการณ์การปกปิดความผิดและสังคมวัฒนธรรมของผู้ปกปิดความผิดชาตินั้น ๆ ด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาการปกปิดความผิด ร่วมกับตัวแปรทางสังคมด้านอื่น ๆ ที่มีความน่าสนใจ เช่น อาชีพ สถานภาพทางสังคม ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เป็นต้น ว่ามีความสัมพันธ์กับกลวิธีการปกปิดความผิดต่อบุคคลอื่นหรือไม่ อย่างไร เนื่องจากตัวแปรดังกล่าวนี้ อาจทำให้การศึกษากลวิธีการปกปิดความผิดต่อบุคคลอื่นมีความหลากหลายและครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น

2. ควรมีการศึกษากลวิธีการปกปิดความผิดต่อบุคคลอื่นที่มีความซับซ้อนขึ้น และเป็นการปกปิดความผิดในสถานการณ์ที่มีความรุนแรงของความผิดมากที่สุดที่เกิดขึ้นในสังคมไทย เช่น การโจรกรรม การฆาตกรรม การค้ายาเสพติด เป็นต้น โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างผู้ต้องขังในเรือนจำ การศึกษาในลักษณะดังกล่าวต้องใช้ศาสตร์ทางจิตวิทยาระดับสูงมาช่วยวิเคราะห์ด้วย ซึ่งคาดว่าผลการศึกษาที่ได้จาก

งานวิจัยจะสามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างกว้างขวางและสามารถช่วยแก้ไขปัญหาสังคมได้อีกทางหนึ่ง

References

- Austin, J. L. (1962). *How to do things with words*. Oxford: Clarendon Press.
- Brown, P., & Levinson, S. (1978). *Universals in language usage: Politeness phenomena*. In E. N. Goody (Ed.), *Questions and politeness*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Brown, P. (1987). *Politeness: Some universals in language usage*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Goffman, E. (1955). On face-work: An analysis of ritual elements in social interaction. *Psychiatry*. 18(3), 213-231.
- Searle, J. (1969). *Speech acts: An essay in the philosophy of language*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Searle, J. (1975). Indirect speech acts. In *Syntax and semantics 3: Speech acts*, P. C. and J. L. Morgan (Eds.). New York: Academic Press.
- Sihakriangkrai, N. (2004). *Strategies of hiding the truth in Thai language used by Thai students in Bangkok University*. Linguistic Theories subject report. Faculty of Arts, Silpakorn University. [in Thai]
- Srinarawat, D. (1999). *Indirectness as a communicative strategy of Thai speakers*. *Journal of language and linguistics*. 17(2), 26-39. [in Thai]
- Yoksan, S. (2001). *The science and art of lying*. *Documentary* 17, 199 (September 2001): p. 162. [in Thai]